

AZ ÁVO ÉS TÁRSAI

SZKA208_10

MOZAIKOK A TITKOSSZOLGÁLATOK ÉS A HÍRSZERZÉS VILÁGÁBÓL

Készítette: Baracs Nóra

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Titkos üzenet az éterből					
A	A tanár különös hangfájlokat játszik be a tanulóknak, és megkéri őket, találják ki, mit hallanak. A megfejtés: titkosszolgálatok által elfogott kódolt üzenetek az éterből. 3 perc	A kíváncsiság és a figyelem felkeltése Asszociációs készség	Frontális munka – hangfelvételek hallgatása		P1 (Hangfájlok)
I/b Az elhárítás szervezetei					
A	A tanár sorban felmutatja a diákoknak a P2 melléklet alapján készített kártyákat. A feladat annak kitalálása, hogy milyen szervezetről van szó, a világ melyik részéhez kapcsolható, és mikor működött. Aki úgy érzi, hogy tudja, elmondja, és felragaszthatja a kártyát a falitérkép megfelelő helyére. 5 perc	Előzetes ismeretek mozgósítása és rendezése Tájékozódás a térben Rendszerezőképesség	Páros feladatmegoldás frontális megbeszélés	Fali világtérkép Ragasztógyurma	P2 (Kártyák)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Mióta van kémkedés?					
A	A tanár elmondja, hogy titkosszolgálatok már régóta léteznek, és sok híres kém nevét is megőrizte az emlékezet. (P3) A diákok négyfős csoportokat alkotnak. Minden csoport megkapja a D1 melléklet szemelvényeit. A tanulók egyénileg elolvassák a saját szövegüket, majd sorban bemutatják a többieknek azt a személyt, akit a leírásból megismertek. 7 perc	Betekintés a híres kémek világába Kíváncsiság Szövegértés Lényegkiemelés Befogadás	Frontális bevezető magyarázat Kooperatív csoportmunka – mozaik	D1 (Szemelvények)	P3 (Háttérinformációk)
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Hírszerzés Magyarországon 1945 előtt					
A	A P4 melléklet információi alapján a tanár az 1945 előtti magyarországi hírszerzők tevékenységéről ad áttekintést a diákoknak. A tanulók történeti és irodalmi olvasmányaik alapján példákkal egészíthetik ki a tanár által elmondottakat. 5 perc	A téma történeti kontextusba helyezése Befogadás	Frontális munka – tanári magyarázat és irányított beszélgetés		P4 (Háttérinformációk)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b A párt ökle – az ÁVH					
A	<p>A tanár felidézi Farkas Mihály mondását: „Az ÁVH azért van, hogy a rosszat lássa meg az állampolgárban. A jó meglátása nem az ő dolga” – majd néhány szóval bemutatja az ÁVH-t. Ezután minden csoportnak odaadja az 1950-es évek államvédelmi hatóságának munkáját szemléltető idézetek. A tanulók szétosztják ezeket egymás között. Mindenki elolvassa a maga szövegeit, majd közösen megpróbálják rekonstruálni a szervezet munkamódszereit.</p> <p>Gondolataikat egy-egy nagy papíron rögzítik. Végül csoportos szóforgóval összegzik a kirajzolt eljárásokat.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>A diktatúrában működő erőszakszervezet eszköztárának érzékeltetése</p> <p>Szövegértés Absztrakciós készség Együttműködés</p>	<p>Kooperatív csoportmunka – mozaik és kerekasztal</p>	D2 (Szövegek)	P5 (Háttér-információk)
II/c Házi feladat					
A	<p>A tanár elmondja a diákoknak, hogy az ÁVH-t a lakosság nagy meglepedésére 1956-ban megszüntették. Az állambiztonsági kérdésekkel foglalkozó szervezet azonban ezután is volt az országban.</p> <p>A tanulók azt a feladatot kapják, hogy mindenki kérdezzen meg egy-két felnőttet arról, hogy mit tud a III/III-as ügyosztályról. A kapott válaszokat kis cédulákra írva hozzák magukkal a következő órára. (Itt van az első 45 perc vége.)</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>A lakosság emlékeztében élő mozzanatok beemelése az óra anyagába</p> <p>Szóbeli kommunikáció Jegyzetelés Feladatvállalás</p>	<p>Frontális munka – tanári közlés</p> <p>Egyéni interjúkészítés</p>		P5 (Háttér-információk)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	Amennyiben sikerült dupla órát tartani, és itt nincs szünet, a fenti interjú elkészítése előzetes feladatként is kiadható. Ez esetben ebben a munkafázisban veszik majd elő a jegyzetlapokat.	A lakosság emlékeztében élő mozzanatok beemelése az óra anyagába	Egyéni interjúkészítés		
II/d A III/III-as csoportfőnökség					
A	A tanulók sorban ismertetik az interjúk alapján készített jegyzeteiket, és céduláikat felragasztják a fal egy meghatározott részére. A beérkezett információk alapján megpróbálják összefoglalni, hogy mi mindennel foglalkozott a III/III-as csoportfőnökség. A P6 alapján a tanár szükség szerint kiegészíti a megfogalmazódó gondolatokat. 10 perc	A házi feladat ellenőrzése és új ismeretek nyújtása Társadalmi érzékenység Önkifejezés Absztrakciós képesség	Egész csoportos gyakorlat Frontális munka – irányított beszélgetés	A diákok által készített jegyzetek	P6 (Háttér-információk)
II/e A Kádár-korszak ügynökei					
A	A diákok 4-5 fős csoportokat alkotnak. Minden csoport megkapja az ügynökök beszerzési módjairól képet adó D3, és az ügynöki jelentésekbe bepillantást engedő D4 melléklet részekre vágott szövegeit. A diákok feladata az, hogy ezek alapján körvonalazzák, hogyan lett valakiből ügynök a Kádár-korabeli Magyarországon, és milyen módon dolgozott. A szóvivők – váltott megszólalással – ismertetik a csoport gondolatait. 10 perc	Bepillantás az ügynök-ké válás és az ügynöki munka realitásaiba Empátia Általánosító képesség Szóbeli kommunikáció	Kooperatív csoportmunka – mozaik és kerekasztal Frontális munka – csoportos szóforgó	D3 (Szövegek) D4 (Szövegek) Papír, írószer	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/f Tényleg volt választás?					
A	<p>A tanár felolvassa Esterházy Péter gondolatait, amiket akkor fogalmazott meg, amikor kiderült számára, hogy apja is ügynök volt. Ezután sorban felerősíti a terem falára a P8 mellékletben szereplő állításokat. A diákoknak ki kell választaniuk közülük, hogy melyikkel értenek leginkább egyet. Az öntapadós cédulákra ráírják a kiválasztott állítás betűjelét, és egy gondolatot arra vonatkozóan, hogy miért épp ezt választották. A céduláját mindenki felragasztja a megfelelő állítás alá. Egy-egy tanuló pedig felolvassa az egyes táblákhoz tartozó gondolatokat.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Az ügynökség kérdésével kapcsolatos vélemények megfogalmazása és megismerése</p> <p>Véleményalkotás Érvelés Tolerancia</p>	<p>Frontális munka – tanári szemléltetés</p> <p>Egyéni véleményalkotás</p> <p>Frontális munka – a vélemények megismerése</p>	<p>Öntapadós kis cédulák Írószer</p>	<p>P7 (Személyvénny) P8 (Állítások)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/g Nemzetbiztonság a rendszerváltás után					
A	<p>A tanár elmondja, hogy a rendszerváltással újjá alakult a magyar titkosszolgálat rendszere is (P9). Kivetíti a jelenlegi Nemzetbiztonsági Hivatal logóját. Közösen elemzik a motívumokat és a jelmondatot.</p> <p>Ezután minden csoport megkapja a Hivatal feladatait bemutató jogszabály részletét. A dokumentumot a csoportok számának megfelelő egységekre tagolják. Minden csoport megpróbálja a maga részéből „kihámozni”, hogy milyen feladatot körvonalaz az adott szakasz, és saját szavaikkal megfogalmazzák azt.</p> <p>A szóvivők a bekezdések sorrendjében haladva ismertetik gondolataikat, és a tanár a táblán összegzi a törvény által előírt feladatokat.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>A rendszerváltással együtt járó szervezeti és tartalmi megújulás bemutatása, jogi szöveg értelmezésének gyakorlása</p> <p>Jogi szöveg megértése Szöveg transzformálása</p>	<p>Frontális munka – tanári magyarázat, közös képelemzés</p> <p>Csoportmunka – jogi szöveg közös értelmezése</p> <p>Frontális munka – csoportos szóforgó</p>	D5 (Jogszabályrészlet)	<p>P9 (Háttér-információk)</p> <p>P10 (Kivetíthető kép)</p> <p>P11 (Háttér-információk)</p>
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Visszatekintés					
A	<p>A tanulók körbeülnek. Közösen rögzítik, hogy míg korábban nagy hangsúly esett a „belső ellenesség” felderítése, most a nemzet külső veszélyektől való megvédése áll a munka középpontban.</p> <p>Ezután mindenki kiemeli a foglalkozás egy olyan elemét, amely számára új tudást adott, vagy valamilyen módon megérintette őt.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Egy rendszerszerű különbség rögzítése, és személyes reflexiók megfogalmazása</p> <p>Önreflexió</p>	Egész csoportos gyakorlat – beszélgetőkör		

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 Hangfájlok (külön mappában)

Kódolt titkosszolgálati jelentések – az éterből

Forrás: <http://home.freeuk.com/spook007/>

A honlapról a CD-re átemelt felvételek

- 10 – English Female. Alphanumeric. MOSSAD – NOT Usual Voice!
- 12 – English Female – Disjointed numbers – Listen for „6”, „9”.
- 23 – The Counting Station „TCS”, 899 Call up (CIA).
- 27 – „DFD21” German BND.

A témával kapcsolatos írás

Rónay Tamás: James Bondok az éter hullámain. *Népszava*, 2004. május 22.

P2 Az elhárítás szervezetei – Kártyák

Az alábbi neveket és rövidítéseket rá kell írni egy-egy papírcsíkra, olyan méretben, hogy a felirat távolról is olvasható legyen.

Megoldások:

ÁVH (Államvédelmi hatóság – Magyarország, 1948–1956)

ÁVO (Államvédelmi Osztály a Belügyminisztériumon belül – Magyarország, 1946–1948.)

CIA (Central Intelligence Agency – Központi Hírszerző Ügynökség, USA, 1947-től napjainkig)

CSEKA (Vszerosziszkaja csezvicsajnaja komisszija po borbe sz kontrrevoljuciej i szabotazsem – Összoroszországi Rendkívüli Bizottság az ellenforradalom és a szabotázs elleni harcra, Szovjet-Oroszország, 1917–1922)

FBI (Federal Bureau of Investigation – Szövetségi Nyomozó Iroda, USA, 1935-től napjainkig)

GESTAPO (Geheime Staatspolizei – Titkos Államrendőrség, Németország, 1933–1946)

KGB (Komitet Goszudarsztvennoj Bezopasznosztyi – Állambiztonsági Bizottság, Szovjetunió, 1954–1991)

MOSZAD (Központi Hírszerző és Biztonsági Ügynökség, Izrael, 1951-től napjainkig)

NBH (Nemzetbiztonsági Hivatal, Magyarország, 1990-től)

SECURITATE („biztonság” – Románia állambiztonsági szervezete, 1948–1989)

STASI (Ministerium für Staatssicherheit – Állambiztonsági Minisztérium, NDK, 1950–1989)

P3 Háttér-információk

Franciaországban Richelieu nevéhez fűződik a titkosszolgálat kiépítése, és a szervezet XIV. Lajos korában voltak a legnagyobb létszámú.

Fouché – Napóleon rendőrminisztere – mondta: „Legyőzheted a fél világot, megölhetsz királyt és császárt, elpusztíthatsz birodalmakat, hitet, nyelvet, hagyományokat, de nem győzheted le a titkosszolgálatokat. Azok elpusztíthatatlanok...”

A hírszerző szervezetek a háborús feszültség idején és a diktatúrákban virágoznak leginkább.

P4 Kémvilág Magyarországon – I. rész

A magyaroknak kémek elleni küzdelmét leíró első bizonyíték 1041-ben fedezhető fel az Aba Sámuel és Péter király közötti küzdelmekben. Aba Sámuel egy hatalmas mozgósítás titokban tartása érdekében ugyanis lezáratta az ország nyugati határait, és az utasokat, a kereskedőket, de még a követeket sem engedték ki az országból.

A török hódoltság időszaka bővelkedik titkos eseményekben. Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér az elhárítással kapcsolatban a következőket írta: Bízál, de nézd meg kibem..., mert szépen szól, esküszik, és az ellenségénél nagy vétket tett,... ez mind csellegesség lehet az te fejedre és a tieid veszélyére.

A kuruc–labanc világ titkos tevékenységének egyik érdekessége a titkosírás használata volt. II. Rákóczi Ferenc környezetében gondosan előkészített titkosíró rendszeret használtak, amelyből több mint 90 kulcs maradt az utókorra. A fejedelem is használta a titkos-

írást, ő maga készített hozzá táblázatot, saját kezűleg írta, illetve fejtette meg a számára fontosabb küldeményeket, például a Károlyi urammal vagy Eszterházy urammal folytatott levelezésében.

A Habsburg birodalomban Metternich építette ki a titkosszolgálatot a reformkorban, de legnagyobb létszámban a Bach-korszakban alkalmazták a kémeket.

Magyarország titkosszolgálati történetének jelentős időszaka volt az 1848/1849-es szabadságharc. Az e korból származó dokumentumokból kiderül, hogy Kossuth Lajos milyen fontosnak tartotta a titkosinformáció-szerzést. 1848 novemberében így fogalmazott: Mindenekfelett jó spionok! Kossuth a kémek jutalmazását is fontosnak tartotta. Egy levelében arra kérte tábornokát, hogy egy fontos információ elérése érdekében kövessen el mindent, kerüljön bár 20000 forintba.

Forrás: <http://www.nbh.hu/bmenu92.htm>

P5 Háttér-információk

Az Államvédelmi Hatóság

(1948. szept. 10.–1956. okt. 28.), rövidítése ÁVH, a Rákosi-rendszer legrettegettebb erőszakszervezete; előbb a Belügyminisztérium, majd a Minisztertanács felügyelete alá rendelt, végül a Belügyminisztériumba integrált egységes állambiztonsági szervezet.

Első elődintézménye a Péter Gábor vezetésével 1945-től működő Budapesti Főkapitányság Politikai Rendészeti Osztálya, melynek feladata a háborús bűnösök felkutatása volt. A Belügyminisztérium 1946-ban hozott rendeletével a Budapesti Politikai Rendőrsé-

get októbertől a Magyar Államrendőrség Államvédelmi Osztálya (ÁVO) néven önállósította, ekkortól felügyeletét a belügyminiszter közvetlenül látta el. Feladatköre a háborús és népellenes bűncselekmények kinyomozása, a bűnösök kézre kerítése mellett hírszerzési és elhárítási teendőkre terjedt ki, de a demokratikus államrend védelmének örve alatt a szervezet nem tartózkodott az ellenzék megfigyelésétől, telefonok lehallgatásától sem.

Kádár János belügyminiszterre történt kinevezését követő hónapban, 1948. szeptember 10-i hatállyal lépett életbe az a belügyminisztériumi rendelet, mely a Belügyminisztérium Államvédelmi Hatósága néven egy jelentősen kiszélesített hatáskörű állambiztonsági szervet hozott létre. A rendelet értelmében az Államrendőrség határ-, folyam- és légi közlekedési rendészeti hatóságai, a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság (KEOKH), valamint az útlevelek kiállításának joga is az új állambiztonsági szerv hatáskörébe került. A még ugyanebben az évben hozott másik belügyminisztériumi rendelet elsőfokú hatósági jogkörrel hatalmazta fel a BM ÁVH-t az állami érdekek számára aggályos személyek kitiltása, és rendőrhatalósági felügyelet alá állítása tekintetében.

A szervezet további erősítését és önállósítását célozta az az 1949. december 28-án hozott minisztertanácsi rendelet, mely megszüntette a Belügyminisztérium Államvédelmi Hatóságát, és létrehozta a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt – a Belügyminisztériumtól függetlenített – Államvédelmi Hatóságot, mely magában foglalta a korábbi BM ÁVH-t, a Katonai Határőrséget és a Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Főcsoportfőnökségét. Infrastruktúrája: osztályai, karhatalmi egységei és ügynöki hálózata – 1951-től a megerősítéshez igazodva – az ország egészét lefedte. Irányítója Péter Gábor altábornagy volt, aki egyetlen vezetőt, Rákosi Mátyást ismert el felettesének, így a szervezet valójában Rákosi Mátyás közvetlen irányítása alatt állt. Tényleges feladata a totális hatalom

kiszolgálása volt az állampolgárok megfélemlítésének eszközével: ártatlan emberek tömegeit tartóztatták le, internálták koholt vádak alapján, koncepciós pereket készítettek elő. A Minisztertanács 1953. július 17-i ülésén – szovjet ösztönzésre – hozott határozata megszüntette az önálló ÁVH-t, és a BM-mel történő összevonására került sor. Valójában azonban az ÁVH a Belügyminisztérium szervezetén belül tovább működött, így alakult ki az a helyzet, hogy bár az ÁVH jogilag megszűnt, Nagy Imre 1956. október 28-án elhangzott beszédében mégis ígéretet tett tényleges felszámolására.

Britannica Hungarica szócikke alapján

P6 Háttér-információk

Az 1963-ban létrehozott III. főcsoportfőnökségének felépítése

III/I. Hírszerző Csoportfőnökség

- információk szerzése a kapitalista országok külpolitikai, gazdasági, tudományos, valamint katonai terveiről és eredményeiről;
- az ellenséges hírszerző szervek objektumainak, fedőszerveinek, terveinek és módszereinek felderítése;
- a lojális magyar emigráció támogatása, az ellenséges emigráns szervezetek bomlasztása.

III/II. Kémelhárító Csoportfőnökség

- a nyugati hírszerző szervek ügynökeinek felderítése, tevékenységük elhárítása;
- a Magyarországra utazó külföldi állampolgárok ellenőrzése és vízummal való ellátása.

III/III. Belső reakció és Szabotázselhárító Csoportfőnökség

- a Magyar Népköztársaság állami, gazdasági, társadalmi rendjének megdöntésére vagy gyengítésére törő elemek tevékenységének felderítése és megszakítása;
- a politikai bűncselekmények elkövetésének megakadályozása;
- az ellenséges csoportok bomlasztása, elszigetelése;
- az ipar, közlekedés, mezőgazdaság, tudományos kutatások terén a kártevő tevékenység felderítése és elhárítása;
- a párt és a kormány vezetőinek operatív védelme.

III/IV. Katonai Elhárító Csoportfőnökség

- az elhárító munka szervezése a Honvédelmi Minisztérium, a Határőrség és a Belső Karhatalom szerveinél;
- a fegyveres erők között működő ellenséges tevékenység felderítése és elhárítása;
- a szökések és hazaárulások megelőzése, illetve üldözése.

III/V. Operatív Technikai Csoportfőnökség

- rádióelhárítás, rádiólehallgatás, rejtjelfejtés
- figyelés végrehajtása és környezettanulmányok készítése az operatív szervek igényei alapján;
- postai küldemények ellenőrzése.

P7 Az ügynök fiának lenni*Szemelvény*

Esterházy Péter *Javított kiadás* című művében számol be arról, hogy mit érzett, amikor megtudta, hogy apját beszervezték, és Csanádi néven éveken át írta ügynöki jelentéseit.

„Ha 25 éves volnék: akkor alkoholista lehetnék. Vagy súlyosan depressziós. Mert hát ez az egész meghalad engem. Ez túl sok.

Nem akarom. ...valakinek mégiscsak hálával tartozom, hogy ezt csak most tudtam meg. Soha nem tudtam volna megírni a könyveimet...

Mit tegyek? Mondatok jutnak eszembe. Gyermekeim. Nagyapátok eddig gróf volt, mos meg egy nímánd spicli...

Hirtelen eszembe jut: Hát még nagypapa temetésére sem engedték ki Bécsbe! Még meg sem fizették rendesen!...

Júdás a Tizenkettő egyike volt: egy közölünk.”

P8 Állítások

Az állításokat külön-külön A/4-es lapra nyomtassuk ki olyan betűmérettel, hogy messziről is látható legyen.

Az embernek mindig van választási lehetősége. Az ügynöki tevékenységet mindig vissza lehet utasítani.

Ha egy rendszer kiépíti a lakosság jelentős részét érintő besúgóhálózatot, akkor az egyén nem kerülheti el a sorsát. A Hivatal bárkit beszervez, akit akar.

Csak a körülmények gondos mérlegelése után dönthető el, hogy aki ügynökként együttműködött a hatóságokkal, az elítélendő vagy felmenthető.

Mindegy, hogy ki milyen ügynöki jelentéseket írt évtizedekkel ezelőtt, ha megbánta tettét, és már tisztességes útra tért.

Nem lehet felmenteni azokat, akik együttműködtek az elnyomó hatóságokkal, bármi okból tették is azt. Jelentéseikkel hozzájárultak a diktatórikus rendszer fenntartásához.

P9 Kémvilág Magyarországon – II. rész

A szocialista rendszer felbomlását követően a magyar titkosszolgálatokat átalakították. Előtte azonban még megélték pályafutásuk legnagyobb botrányát, amely Duna-gate néven vált ismertté. 1990. január 5-én a Graffiti moziban megtartott sajtóértekezleten az SZDSZ és a Fidesz bejelentette, hogy a BM állambiztonsági szervezete információkat gyűjtött az ellenzéki pártokról, annak ellenére, hogy az 1989. október 23-i alkotmánymódosítás ezt megtiltotta. A sajtótájékoztatót követően indult vizsgálat eredményeként megszüntették a BM III/III-as (belső elhárítási) csoportfőnökségét.

Az 1990-ben elfogadott átmeneti törvény négy nemzeti titkosszolgálat létrehozását írta elő. Ezek: Nemzetbiztonsági Hivatal, Információs Hivatal, Katonai Biztonsági Hivatal és Katonai Felderítő Hivatal. (Az 1995-ben elfogadott nemzetbiztonsági törvény hozta létre külön egységként a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatot.)

Forrás: <http://www.nbh.hu/bmenu92.htm>

P10 Kivetíthető kép (Külön mappában)

A Nemzetbiztonsági Hivatal logója

Forrás: www.nbh.hu – nyitólap

A képernyőkép egy word dokumentumba van beillesztve. Innen lehet írásvetítő fóliára másolni, vagy számítógéppel kivetíteni. De ha megoldható az osztályban, az internetről kivetített képet is használhatjuk.

P11 A logó és a jelmondat értelmezése

Forrás: <http://www.nbh.hu/bmenu4.htm>

A turul jelentése, eredete

A sasra emlékeztető díszítő elem sok nép emlékeiben fellelhető. A magyarságnak azonban a turul, azaz a kerecsensólyom nemcsak népmeséiben, népművészetében, régészeti leletein előforduló motívum, hanem eredetmondájának legfőbb alakja, mely a totemhit világába vezet.

E motívum (ősapa) a nemzet létét jelképezi. A leletekből – az ún. sólyomfogak meglete alapján – egyértelműen megállapítható, hogy nem sásról, hanem sólyomról van szó, mely tehát elsősorban nem ragadozó, hanem inkább „vadász”.

A jelkép leírása:

A lovagi pajzsot karmaiban és Istvánkardot a csőrében tartó turulmadár az előképeket megvizsgálva alapvetően a „Nemzet biztonságáért” kisplasztika alapján készült, azonban több vonatkozásban attól eltér figyelemmel a síkgrafika általános követelményeire.

Eltérések a grafika jegyeinek megfelelően

A **lovagi pajzs** a plasztikától eltérően 4/4 osztású, ahol elvileg a sima sáv világos (azaz ezüst, vagy fehér), a függőlegesen bordázott osztás sötét (vagy piros), a köztársasági címer színeinek és osztás számának megfelelően.

A **kard**, melyet több forrás Szt.

István kardjának tekint, markolata a plasztika kardjával egyezik, pengéjének alakja azonban arányaiban hosszabb, mert a turul alakján túl kell nyúlnia.

A **turul szárnyai** nyitottabbak annak érdekében, hogy a felfelé emelkedő mozdulat egyértelműbb legyen, s ez okból tartja a kardot is középmagasan.

Csőrén ún. sólyomfog látható, mely megkülönböztető jele a „turul” madárnak (lásd *Nagyszentmiklósi aranyleletet*). **Karmai** a természet arányainak megfelelően, fejéhez képest a csőre úgyszintén.

Nyakának kissé felborzolt tollai a harckészültséget jelzik. A turul e formája tehát összességében Szt. István hagyományainak őrzőjeként az ország védelmére való készséget fejezi ki. A grafika fenti üzenetének erősítését szolgálja az ajánlott **jelmondat** is: „A haza minden előtt” (idézet Kölcsey „Emléklapra” c. verséből).

Az NBH feladatrendszere (a jogszabály alapján)

Kémelhárítás

Ipari kémkedés elhárítása

Alkotmányos rend védelme

Miniszterek, képviselők átvilágítása

Állami vezetők védelme

Nemzetközi együttműködés hasonló szervezetekkel; FBI, ill. Interpol

Terrorveszély elhárítása

Szélsőséges, társadalomra veszélyes mozgalmak megfigyelése

Kábítószer-kereskedelem felderítése

Tiltott fegyverkereskedelem felderítése

Bevándorlók és menekültek kérelmeinek ellenőrzése